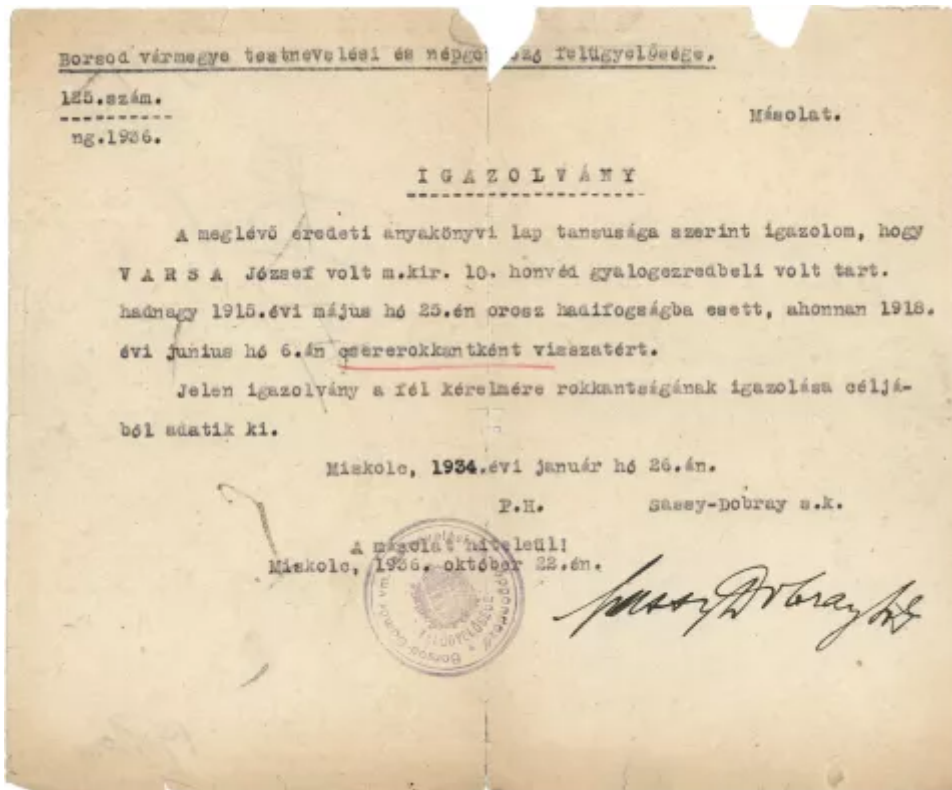

Varsa József Rokkantsági Igazolása

Borsod vármegye testnevelési és népgondozó felügyelősége

IGAZOLVÁNY

A meglévő eredeti anyakönyvi lap tanúsága szerint igazolom, hogy Varsa József volt m. kir. 10. honvéd gyalogezredbeli volt tart. hadnagy 1915. évi május hó 25-én orosz hadifogságba esett, ahonnan 1918. évi június hó 6-án csererokkantként visszatért.

Jelen igazolvány a fél kérelmére rokkantságának igazolása céljából adatik ki.

Miskolc, 1934. évi január hó 26-án.

Apám 1911-ben érettségizett a Nagyikindai Állami Főgimnáziumban, és szeretett volna egyetemre menni, de akkor a nagybátyámnak már gimnáziumba kezdett járni a két fia, és mondta, hogy ezt már nem tudja vállalni. Erre apám, aki magyar--történelem szakos tanár akart lenni, mezei jogász lett Budapesten, a Pázmányon [Akkor: Budapesti Tudományegyetem. Az egyetem 1921-ben vette föl a Pázmány Péter Tudományegyetem nevet. -- A szerk.], mert akkor az volt az egyetlen egyetem Magyarországon, ahol lehetett, ma úgy mondanánk, levelező tagozaton tanulni. Szegeden dolgozott, tisztviselő volt különféle helyeken, mert közben Dezső bácsi [Nagy]Kikindáról Szegedre költözött. Apám nem szerette a jogot, de rendszeren elvégezte. Közben sokat sportolt, atletizált, ezen belül a távol- és a magasugrást művelte. Annyira jól sportolt, hogy 1913 körül még az is fölmerült, hogy kiviszik az 1916-os olimpiára, de aztán jött a háború. A bevonulóknak gyorsított, előre hozott abszolutórium megszerzését tették lehetővé, apám letette, és be is vonult 1914-ben. A Vámbéry Ruzstem aláírta diplomát 1918-ban kapta kézhez.

1915-ben a keleti fronton tüdőlővést kapott, kórházba került. Ez erős, kisportolt szervezetének köszönhetően túl hamar meggyógyult, és visszakerült a frontra. Akkor jött az állóháború, lövészárokban volt hat hétig. Ott mindenki megfázott vagy influenzás volt, ő pedig összeszedett egy tébécét. Aztán fogságba esett [1915. május 15-én, mint a mellékelt képen olvasható. -- A szerk.], 1916 elején Szibériába került, Krasznajarszkba. Ott volt egy óriási hadifogolytábor, ő a tisztitáborban volt. Mesélte, hogyan bántak el a tetvekkel, amikor tetvesek voltak. El kellett ásni az inget, egy szalmaszálat kellett beszúrni a földbe, és a tetvek azon keresztül kimásztak. Utána kiásták az inget, és földes volt ugyan, de nem tetves. Időnként rettenetes volt, mert nem volt élelmezés. Egy ott szerzett barátjának, bizonyos Fénykövi Józsefnek (nem sokkal a háború előtt még Sonnenstein volt) volt egy kockacukra. Ez volt egyszer kettejük vacsorája, mert Fénykövi megosztotta vele. Elég szabadon mozogtak a táboron belül. Például azzal szórakoztak, hogy színelőadásokat csináltak, ahol persze a női szerepeket is a fiúk játszották. Tífusz is kitört. Ezt nem tőle tudom, 1973-ban találkoztam Senora Fénykövivel, aki elmesélte nekem, hogy apám bement a tífuszbarakkba, amikor az ő férje, Fénykövi ott feküdt, hogy ápolja. Ő meg a kockacukros történetet nem tudta. Tehát ez a két ember tett egymásért, de elmesélni csak a másik tettét mesélték el.

Az októberi forradalom után felbomlott az orosz hadsereg, és nehezen ugyan és hosszú idő alatt, de viszonylag normálisan hazajött. Utazott egy napig, aztán két napig várt valami szibériai faluban, aztán megint utazott, megint várt. Így jött haza. Fénykövi viszont Kína felé ment, és Spanyolországban kötött ki, ahol nagyon meggazdagodott.

Amikor apám hazaérkezett 1918-ban [június 6-án], már itt is éppen minden felbomlott. Mivel mindig irodalmár szeretett volna lenni, beiratkozott a bölcsészkarra. De rögtön az első évben abbahagyta, mert akkor kezdődtek az egyetemeken a zsidóverések. Szegeden egy vagy két év múlva letette az ügyvédi vizsgát, addig bankban dolgozott. Még atletizált is, de az már látszott, hogy komoly sportoló nem lesz belőle, bár teljesen egészségesnek látszott. Sokáig sportolt még, rengeteget kirándult, még edző is volt a Szegedi Atlétikai Klubnál. Amikor letette az ügyvédi vizsgát, egy ügyvédi irodában helyezkedett el.